

REVH 5.

REÆPORUE

RAH TRÆVS

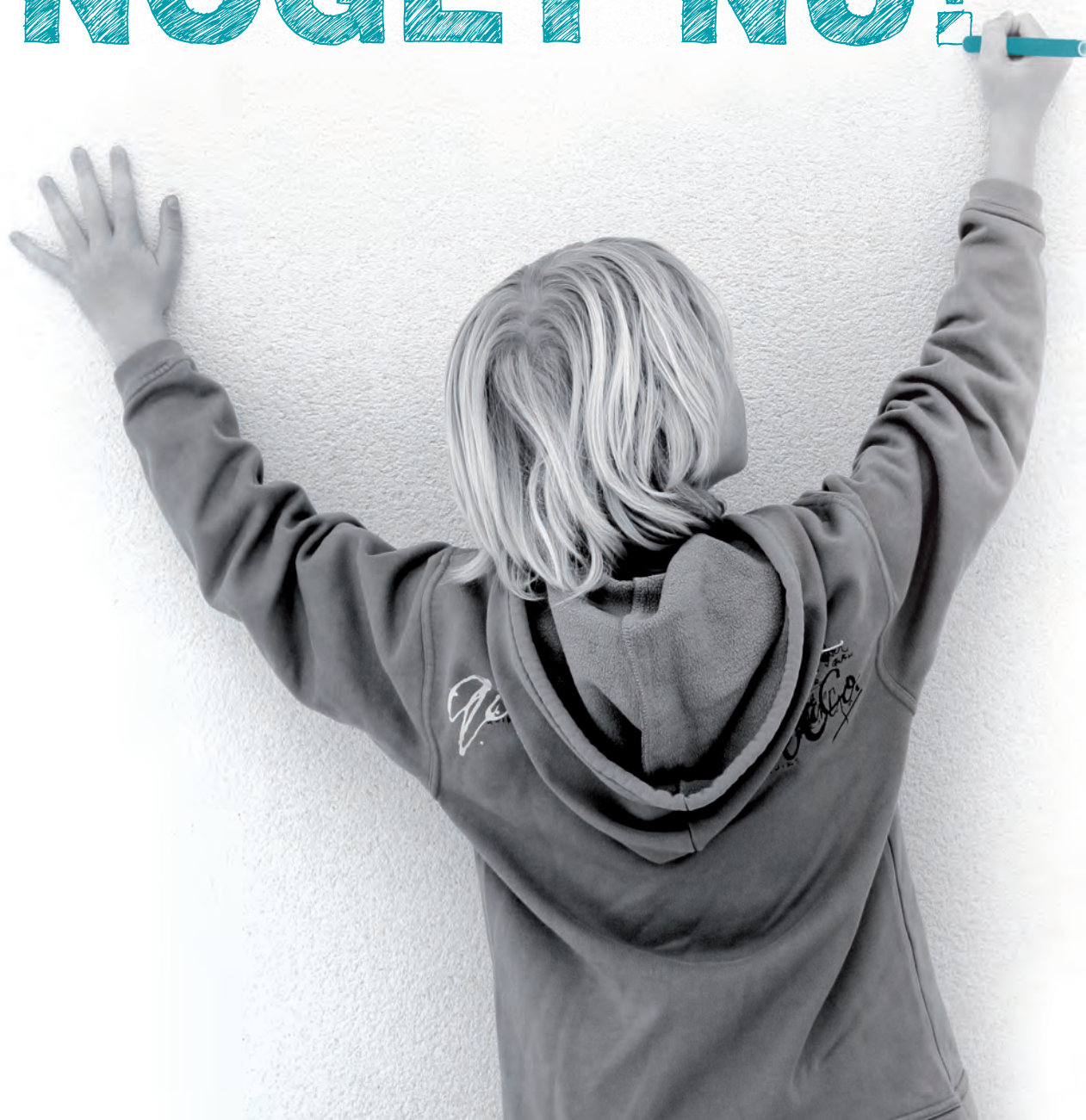
DEV TA ESÆL

**HVER 5.
EUROPÆER
HAR SVÆRT
VED AT LÆSE**

EU'S EKSPERTGRUPPE PÅ HØJT PLAN OM LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER

SAMMENFATNING, SEPTEMBER 2012

GØR NOGET NU!

EU'S EKSPERTGRUPPE PÅ HØJT PLAN OM LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER SAMMENFATNING

Denne rapport er et advarselssignal om krisen vedrørende læse- og skrivefærdigheder, der påvirker hvert eneste land i Europa. Vi er nødt til at indse, at det at læse og skrive er meget mere end en teknik eller en færdighed. Læse- og skrivefærdigheder handler om menneskers selvværd og evne til at fungere og trives i samfundet som privatpersoner, aktive borgere, medarbejdere eller forældre. Vores samfund er nødt til at forholde sig til denne skjulte krise, og alle skal handle, og handle sammen, for at sætte skub i niveauet for læse- og skrivefærdigheder og mindske analfabetisme. Vi lever i et paradoks: Samtidig med, at den digitale tidsalder kræver endnu højere niveauer af læse- og skrivefærdigheder, er millioner af europæere i alle aldre stadig ude af stand til at læse og skrive fyldestgørende.

Alt for ofte tager vi det for givet, at alle evner at læse og skrive, at bearbejde oplysninger og på en kritisk måde at forholde sig til mange kilder. Alt for ofte går vi ud fra, at det kun er op til lærere, skoler og regeringer at beskæftige sig med læse- og skrivefærdigheder. Men netop fordi læse- og skrivefærdigheder griber ind i så mange aspekter af vores sociale og økonomiske måde at fungere på, er der en lang række aktører, der spiller en rolle i forhold til at tage fat på problemerne.

Denne rapport skitserer nøgleproblemerne og løsningerne for at opnå læse- og skrivefærdigheder for alle i Europa.

AT FORSTÅ PROBLEMERNE OG MULIGHEDERNE:

HVORFOR LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER ER VIGTIGE

ET STORT ANTAL BORGERE MANGLER DE NØDVENDIGE LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER

Gode læse- og skrivefærdigheder er afgørende for at forbedre menneskers liv og fremme en stærk og bæredygtig økonomisk vækst i Europa. Læse- og skrivefærdigheder sætter det enkelte menneske i stand til at udvikle evner til refleksion, kritik og empati og er centrale for personlig trivsel. Ja, uden en stigende forskellighed i færdigheder og konsekvent produktivitet blandt befolkningen i den arbejdsdygtige alder, kan Europas demografiske og socioøkonomiske udfordringer ikke løftes. Dårlige læse- og skrivefærdigheder kan ændres, og lande, som allerede har indført en række tiltag til at forbedre niveauet, har oplevet positive, økonomisk fordelagtige resultater. Men der skal ske meget mere.

Et forbløffende stort antal europæere har ikke tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder. Nationale og internationale undersøgelser viser, at omtrent hver femte voksen og hver femte 15-årig mangler de læsefærdigheder, som er nødvendige for at fungere fuldt ud i et moderne samfund.

Bedre læse- og skrivefærdigheder for **ENKELTPERSONER**

- Hjælpe med at overvinde mangel på ambitioner
- Mere myndiggørelse
- Øgede indtægter

- Mere borgerdeltagelse
- Forbedrede muligheder for uddannelse og beskæftigelse

Læse- og skrivefærdigheder er et grundlæggende krav for borgere i alle aldre i det moderne Europa, og ændringer i arbejdets karakter, økonomien og samfundet mere generelt gør dem endnu vigtigere. Læse- og skrivefærdigheder er vigtige, fordi:

- arbejdsmarkedet stiller krav om endnu bedre læse- og skrivefærdigheder;
- social deltagelse og borgerdeltagelse kræver i højere grad læse- og skrivefærdigheder i den digitale verden;
- digitalisering ændrer selve karakteren af læse- og skrivefærdigheder og gør dem mere vigtige, idet social, borgerlig og økonomisk interaktion og kommunikation er centreret omkring det skrevne ord;
- befolkningen bliver ældre, og deres læse- og skrivefærdigheder, herunder digitale læse- og skrivefærdigheder, skal opdateres;
- fattigdom og ringe læse- og skrivefærdigheder hænger sammen i en ond cirkel, hvor de hver især giver næring til hinanden;
- øget mobilitet og migration gør i stigende grad læse- og skrivefærdigheder flersproglige ved at kombinere en lang række kulturelle og sproglige baggrunde.

Vi lever i et paradoks: Mens det er mere vigtigt og relevant end nogensinde før at kunne læse og skrive i vores digitaliserede verden, følger vores læse- og skrivefærdigheder ikke med. Vi har akut behov for at ændre på denne alarmerende situation.

INVESTERINGER I LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER ER AFGØRENDE FOR BORGERNES PERSONLIGE TRIVSEL OG GIVER MENING UD FRA ET ØKONOMISK SYNSPUNKT

Investeringer i at forbedre læse- og skrivefærdigheder blandt borgere i alle aldre giver mening ud fra et økonomisk synspunkt, idet det giver konkrete gevinster for enkeltpersoner og samfundet, som i det lange løb løber op i milliarder af euro. Forbedrede læse- og skrivefærdigheder er en afgørende forudsætning for EU's fremtidige økonomiske vækst og borgernes trivsel. Og ud over materielle fordele må vi ikke glemme, at det at kunne læse og skrive er helt centralt for det at være menneske. Mens selvtillid måske ikke har en målbar økonomisk værdi, stimulerer det økonomisk og social succes via ambitionen om at få succes.

Bedre læse- og skrivefærdigheder for **SAMFUNDET**

- Forbedre sundhed og trivsel
- Mindske fattigdom
- Mindske ulighed
- Forbedre social kapital

- Skabe et mere retfærdigt og rigere og innovationsdrevet Europa

Der eksisterer nogle udbredte misforståelser om beskaffenheden og omfanget af problemet vedrørende læse- og skrivefærdigheder og dets løsninger på tværs af Europa. Disse er til gene for udviklingen af læse- og skrivefærdigheder, idet de findes blandt både enkeltpersoner og beslutningstagere. For at vi kan gøre et reelt fremskridt, må vi først gøre op med disse myter.

AFLIVNING AF MISFORSTÅELSER

MISFORSTÅELSER FAKTA

»Ringe læse- og skrivefærdigheder er noget, der finder sted i udviklingslande, og da ikke i Europa!?»	Hver femte 15-årige europæer og næsten hver femte voksen mangler de nødvendige læse- og skrivefærdigheder for at fungere godt i et moderne samfund.
»Ringe læse- og skrivefærdigheder er et problem, der indføres af migranter, og er ikke et problem for dem, der er født og opvokset i europæiske lande.«	Langt størstedelen af børn og voksne med ringe læse- og skrivefærdigheder er født og opvokset i det land, de lever i, og taler undervisningssproget som deres modersmål.
»Ringe læse- og skrivefærdigheder berører kun dem, der er på samfundets rand.«	Hver femte voksen i Europa mangler tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder, og de fleste af dem har arbejde.
»Nogle mennesker kan bare ikke lære at læse og skrive.«	Næsten alle, der kæmper med at læse og skrive, kan udvikle tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder med den rette støtte. Kun personer med de mest alvorlige kognitive vanskeligheder er ude af stand til at udvikle et bogligt funktionsniveau.
»Det er skolens ansvar at læse børn at læse og skrive.«	Skolerne spiller en vigtig rolle, men de er ikke eneansvarlige. En lang række aktører former udviklingen af læse- og skrivefærdigheder, fra forældre og ligemænd til sundhedsvæsenet og øvrige. Efter den formelle uddannelse spiller arbejdsgivere en afgørende rolle med positive resultater for både arbejdsgiver og arbejdstager.
»Ordblindhed er en uhelelig tilstand, så vi kan ikke gøre noget ved det.«	I dag forventes børn i stigende grad at blive bedre til at læse og skrive med en bestemt hastighed og ved brug af én metode. Personer, der kæmper for at læse, får ofte diagnosen ordblind. Diagnosen bør være »person, der har svært ved at læse«, og fokus bør være på at løse problemet. Hvert eneste barn kan i princippet lære at læse og skrive.
»At forbedre færdighederne blandt personer, der kæmper for at læse er for tidskrævende, for vanskeligt og for dyrt til, at det er indsatsen værd.«	Programmer rettet mod at forbedre færdigheder hos personer, der kæmper for at læse, har en stor succes og er ekstremt omkostningseffektive. Denne investering er indsatsen mange gange værd, måske endda hundredvis af gange, i løbet af en persons liv.
»Forældre har ingen indflydelse på udviklingen af deres børns læse- og skrivefærdigheder efter de første år.«	Forældrenes indstilling til og praksis for læse- og skrivefærdigheder har en meget stor indflydelse på udviklingen af deres børns læse- og skrivefærdigheder hele vejen igennem de sekundære trin i undervisningen. Tiltag til at forbedre forældrenes støttefærdigheder har en stor indvirkning på børns læse- og skrivefærdigheder.
»Det er for sent at gøre noget ved problemer med læse- og skrivefærdigheder, når børn er færdige med primærundervisningen.«	Millioner af børn, der påbegynder sekundærundervisning, er i stand til at læse, men ikke godt nok til at klare sig godt i skolen. Med særlig støtte kan disse unge mennesker udvikle gode eller endda enestående læse- og skrivefærdigheder.

UDFORMNING AF LØSNINGERNE: EN SAMARBEJDSSTRATEGI

SKAB EJERSKAB

Læse- og skrivefærdigheder er alt for længe kun blevet set som en opgave for uddannelsessystemet. Ringe læse- og skrivefærdigheder er et samfundsmæssigt problem med enorme konsekvenser for vores ambitioner og strategier for folkesundhed, beskæftigelse, digital deltagelse, e-Government, aktivt medborgerskab, fattigdom og social inklusion. At opnå reel forbedring af læse- og skrivefærdigheder kræver politisk ejerskab og samarbejde på tværs af det politiske spektrum og videre. Strategier for læse- og skrivefærdigheder bør være ejet i fællesskab på tværs af samfund og regering, bør dække alle aldre og bør være uafhængige af politiske tidsplaner.

GØR KLAR TIL UDVIKLING AF LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER

Europa bør udvide sin målsætning og sigte efter «functional literacy» (et funktionsniveau, hvor en person i relation til en række situationer, der vurderes som samfundsmæssigt vigtige, kan læse og skrive på et tilfredsstillende niveau), for alle borgere. Det vil sige forpligtelse til en vision, hvor alt andet end 100% «functional literacy» er uacceptabelt. Regeringer, skoler, arbejdsgivere og ikke-statslige organisationer (ngo'er) bør forpligte sig til at nå dette mål. Som en del af denne proces:

- bør der oprettes partnerskaber til udvikling af læse- og skrivefærdigheder mellem samfundsmæssige og uddannelsesmæssige aktører;
- bør EU's medlemslande vedtage omfattende strategier for læse- og skrivefærdigheder, baseret på samordnede politikker på tværs af afdelinger og organisationer, og ikke blot placere læse- og skrivefærdigheder i centrum for uddannelse, men i centrum for alle relevante offentlige politikker;
- bør disse strategier spænde over alle aldre, fra tidlig barndom over skoleårene og inklusive voksne;
- bør en øgning af bevidstheden om problemet og en fjernelse af tabuet omkring ringe læse- og skrivefærdigheder være en del af den strategiske indsats, som bør omfatte undersøgelser af befolkningens færdighedsniveauer og overvågning af fremskridt;
- bør disse strategier have passende budgetter og langsigtede rammer for national, regional og lokal handling;
- er politisk forpligtelse fra øverste niveau nødvendig for at få sagen på dagsordenen, fastholde synlighed omkring emnet på tværs af samfundet og fastholde momentum for konkrete tiltag.

ANBEFALEDE TILTAG

Baseret på vores gennemgang af dokumentationen har EU's ekspertgruppe på højt plan om læse- og skrivefærdigheder udarbejdet en række anbefalinger. Vi har tre helt overordnede anbefalinger, der gælder for alle aldersgrupper:

1. Skab et mere læsestimulerende miljø

Et læsestimulerende miljø kræver, at bøger og andet læsemateriale skal være let tilgængelige i hjemmet, i skoler, på biblioteker og ellers udover på papir og online. Dette omfatter f.eks. biblioteker i usædvanlige omgivelser såsom indkøbscentre eller togstationer. Forældre har brug for hjælp til at forbedre deres færdigheder og tillid til at inddrage deres børn i sprogudvikling og læsning for fornøjelsens skyld. Politikker til fremme af læsning bør tilskyndes for at stimulere læsning og adgang til bøger ved planlægning af mediekampagner, bogmesser, offentlige læseevents, konkurrencer og bogpriser. Vi er nødt til at ændre mentaliteten blandt alle spillere i samfundet – fra forældre til beslutningstagere og sundhedsvæsen til uddannelsesinstitutioner og fra enkeltpersoner til virksomheder – så de ser, at deres engagement er afgørende for at fremme læsning og skrivning, og at alle kan lære at læse og skrive med den rigtige opmuntring og støtte.

2. Øg niveauet af undervisning i læse- og skrivefærdigheder og giv mere hjælp til læsning

At øge kvaliteten af læring begynder med indførelse af krav om høje kvalifikationer for alle lærere. Indledende og fortsat faglig udvikling af alle lærere bør udtrykkeligt omfatte læse- og skrivefærdigheder og digitale aspekter. Læreruddannelser bør også indeholde en lang række specifikke læringsstrategier for læse- og skrivefærdigheder, vurderingsteknikker og metoder til diagnosticering af problemer med at læse og skrive.

Større kvalitet i undervisningen kan i betydelig grad hjælpe med at mindske problemet med læse- og skrivefærdigheder. Nøglen er at:

- sørge for, at læring er et attraktivt erhverv, og at lærerne rekrutteres selektivt;
- give lærerne en stor grad af selvstændighed;
- sørge for, at lærerne bruger denne selvstændighed på en god måde ved at give dem en fantastisk uddannelse, både fra starten og i løbet af deres karrierer.

For at støtte dem i denne opgave skal vi:

- i grunduddannelsen og i den faglige udvikling af lærere hele vejen op igennem uddannelsesstrinene og i voksenuddannelsen inkludere en lang række specifikke læringsstrategier for læse- og skrivefærdigheder, herunder digitale aspekter, vurderingsteknikker, metoder til diagnosticering af problemer med at læse og skrive og forbedre lærernes evne til at kommunikere med familier for at informere om og supplere skolearbejde;

- forbedre og integrere den tidlige diagnose af sanse-, sprog- og læringsvanskeligheder med henblik på at yde en mere effektiv uddannelsesmæssig støtte til alle læse- og skrivevanskeligheder;
- give incitamenter og støtte til udvikling af helhedsorienterede strategier for læse- og skrivefærdigheder i skoler, der udtrykkeligt forpligter hele skolen som helhed til at øge præstationsniveauet i læsning og skrivning;
- udvikle en sammenhængende undervisningsplan for læse- og skrivefærdigheder fra uddannelse i den tidlige barndom til voksenlæring;
- dække en lang række læsematerialer, lige fra elektroniske til trykte, fra anerkendt litteratur til aviser og tegneserier;
- give tilstrækkelig tid til læsevejledning og frie læseaktiviteter, så de studerende får mulighed for at vælge deres læsemateriale og læse i deres eget tempo;
- fastlægge aldersrelaterede standarder og levere vurderingsværktøjer til at hjælpe lærere med at måle fremskridt og identificere behov for ekstra støtte og sørge for, at denne støtte er til rådighed;
- integrere læsefærdigheder på tværs af undervisningsplaner, have fokus på læseaspekter i undervisningsplaner for andre emner igennem hele sekundærundervisningen, uanset hvorvidt den er akademisk eller erhvervsrettet;
- udvikle en uddannelsesplan for læse- og skrivefærdigheder for voksne. For voksne bør undervisningsplaner have fokus på at erhverve læse- og skrivefærdigheder ved praktiske eksempler, eksempler fra det virkelige liv og/eller fra arbejdspladsen.

3. Øg deltagelse og inklusion

For at opnå en mere retfærdig og inklusiv deltagelse i læring af læse- og skrivefærdigheder, skal vi have lukket følgende huller:

Den socioøkonomiske kløft: fattige og dårligt stillede børn har generelt et lavere niveau af læse- og skrivefærdigheder. Denne kløft forårsaget af manglende social funktionsdygtighed er den mest væsentlige kløft vedrørende læse- og skrivefærdigheder, som Europa skal fokusere på. Denne kløft kan mindskes ved hjælp af retfærdige uddannelsessystemer, der sikrer adgang til førskoleundervisning og børnepasning, der er økonomisk overkommelig og af en god kvalitet, ved at undgå tidlig differentiering af elever i forhold til evne i forskellige uddannelsesspor, ved at undgå, at man skal gå en klasse om og ved at give alle den nødvendige støtte og materialer til børns behov ved uddannelse (for eksempel ved at finansiere bøger, tøj og frokost).

Migrationskløften: mange men ikke alle migranter har ringere læse- og skrivefærdigheder i det sprog, der tales i det land, de er flyttet til. For at tage hånd om dette skal nyankomne migranter, både voksne og børn, have adgang til screening af sprogfærdighed og læse- og skrivefærdigheder og fleksible sproglæringsmuligheder skræddersyet til individuelle behov. Opsøgende aktiviteter bør implementeres for migrante forældre, som involverer skolesamfundet. Tosproglighed bør ses som et aktiv for yderligere sprogudvikling og som en opfordring til sprogvædligeholdelse og stolthed for alle sproglige minoriteter.

Kønskløften: niveauerne for læse- og skrivefærdigheder er lavere og faldende for drenge i ungdomsårene. Kønskløften handler hovedsageligt om motivation og engagement. At tage hånd om den kræver mere appellerende materiale og åbning over for digitale ressourcer, der gør det relevant at læse og skrive i forhold til drenges præferencer, flere mandlige rollemodeller, der er engageret i læse- og skrivefærdigheder og tiltrækning af flere mænd i uddannelsesfagene.

Den digitale kløft: ikke alene bruger de fattige og dårligst stillede internettet i mindre grad, men når de bruger det, er det i mindre omfang til læring og i større omfang til underholdning. Derudover er der for mange børn en kløft mellem praksis for læse- og skrivefærdigheder i skolen, hvor de bruger trykte medier, og digital læsning og skrivning derhjemme. For voksne kan en forbedring af deres læse- og skrivefærdigheder som led i udvikling af deres digitale færdigheder give tredobbelt udbytte: Udvikling af digitale færdigheder i sig selv, forankring af de nødvendige læse- og skrivefærdigheder giver adgang til den skrevne verden med sms'er, e-mails etc. og bibringer kritiske færdigheder til at evaluere kilderne til onlineinformation.

Derfor bør der anvendes mere digitale og uformelle digitale øvelser i klasselokalet og i voksendannelse med henblik på at øge motivationen blandt lærende til at beskæftige sig med læsning og skrivning. Lærere på alle niveauer bør udstyres med færdigheder til at integrere informations- og kommunikationsteknologi i læring af læse- og skrivefærdigheder. Forlag og softwareproducenter bør tilbyde forskelligartede digitale læsemiljøer, der gør det muligt i højere grad at anvende informations- og kommunikationsteknologi til læring – ikke kun til underholdning.

FOKUS PÅ SPECIFIKKE PROBLEMER MED LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER:

LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER FOR ALLE ALDRE

Hver enkelt aldersgruppe – i store træk små børn, børn på de primære undervisningstrin, unge og voksne – har deres egne, særlige udfordringer med tilegnelse af læse- og skrivefærdigheder.

Rapporten fokuserer også på specifikke forhold vedrørende disse aldersgrupper i detaljer. Vores anbefalinger for hver enkelt aldersgruppe er som følger:

JSMÅ BØRN

1. Stimuler og støt familien

Implementer familieorienterede ordninger for læse- og skrivefærdigheder for at forbedre forældres læse- og skrivefærdigheder og deres kompetencer som forældre og skab en kultur, hvor man læser for fornøjelsens skyld. Udbyd sprogkurser til forældre, som ikke taler det sprog, der anvendes i skolen.

Samarbejd med virksomheder, ngo'er og familiestøttetjenester (f.eks. sundhedsvæsenet) for at nå ud til forældre og inddrag dem i ordninger til forbedring af læse- og skrivefærdigheder.

Udstyr de ansvarlige for familiestøttetjenester for at hjælpe både børn og voksne i udviklingen af deres læse- og skrivefærdigheder.

2. Forbedre kvaliteten af førskoleundervisning og børnepasning og udbyd det gratis

At øge investeringen i førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet er en af de bedste investeringer, medlemslande kan foretage i Europas fremtidige menneskelige kapital. Gratis førskoleundervisning og børnepasning bør være til rådighed for alle børn. »Høj kvalitet« betyder højt kvalificerede ansatte og en undervisningsplan, der fokuserer på sproglig udvikling igennem leg med fokus på sprog, psykomotorisk og social udvikling og fremme af læse- og skrivefærdigheder, der bygger på børns naturlige udviklingstrin.

3. Sørg for tidlig screening af opstående problemer med at læse og skrive

Sørg for, at alle mindre børn får testet deres hørelse, syn og tale på de relevante alderstrin, og at der sættes ind over for problemer hurtigst muligt. Implementer et system med tidlig screening af sproglige færdigheder og grundlag for læse- og skrivefærdigheder og nå ud til dem, der er i fare for at falde bagud eller blive holdt udenfor.

4. Samarbejde med interessenter ud fra et børnecentreret perspektiv

Stimuler samarbejdet mellem førskoleundervisnings- og børnepasningsinstitutioner, forældre, sundhedsvæsen, biblioteker og andre organisationer, der er centrale for små børns liv og deres udvikling. Støt oprettelsen og udvidelsen af boggaveordninger.

DE PRIMÆRE SKOLEÅR

1. Øg antallet af lærere, der er specialiseret i læsning og læg vægt på kvalifikationer hos alle lærere i primærundervisningen

Skab en funktion med lærere, der er specialiseret i læsning, der fungerer som primære ressourcepersoner for andre lærere i primær- og sekundærundervisningen til at forbedre læse- og skrivefærdigheder. Udvikl tiltag til at øge fagets status og tiltrækningskraften til faget blandt lærere på de primære undervisningstrin, f.eks. vha. løn, gode arbejdsvilkår og krav om høje kvalifikationer.

Sørg for, at alle nyuddannede lærere får en kandidatuddannelse med kompetencer såsom kritisk evaluering af forskning inden for læse- og skrivefærdigheder og nye undervisningsmetoder, skræddersyning af vejledning i elevers sproglige mangfoldighed og inddragelse af forældre i deres børns læse- og skrivearbejde i skolen.

2. Tidlig indgriben

Fastlæg aldersspecifikke minimumsstandarder for mål for læse- og skrivefærdigheder ved hjælp af vurdering med henblik på tidligt at tage hånd om elevernes individuelle behov for udvikling af læse- og skrivefærdigheder. Giv elever og skoler, der klarer sig dårligt, den hjælp, de har brug for, så tidligt som muligt. Hjælp forældre med at forstå læringsvanskeligheder og at samarbejde bedre med skoler om at tage hånd om dem. Ændr indstillingen til ordblindhed, skift fokus fra medicinsk til uddannelsesmæssig støtte til personer, der kæmper med at læse.

3. Skab motivation til at læse

Sørg for, at undervisningsplaner og læringsmetoder har fokus på motivation til at læse og skrive kombineret med en høj forventning om succes for at undgå læringssvigt og for at opbygge selvtillid. Giv skole- og klassebiblioteker læsematerialer, som er attraktive og udfordrende for alle aldersgrupper og favner forskellige interesser. Brug informations- og kommunikationsteknologiværktøjer og digital læsning, både i skoler og i familieaktiviteter i hjemmet. Udvikl kampagner og ordninger, der tilbyder ressourcer, støtte og læsefrivillige til dårligt stillede forældre og elever som led i familieordninger for læse- og skrivefærdigheder.

UNGE

1. Gør hver enkelt lærer til en lærer i læse- og skrivefærdigheder

Tilpas læringstilgange, så der undervises i læsning og skrivning som grundlæggende færdigheder på tværs af læseplanen for sekundærundervisningen. Øg bevidstheden blandt lærere om vigtigheden af læse- og skrivefærdigheder i alle fag med henblik på at stimulere alle lærere til at opfatte læsning og skrivning som en del af deres ansvar. Integrer læsefærdigheder på tværs af undervisningsplaner, hav fokus på læseaspekter i undervisningsplanerne igennem hele sekundæruddannelsen, uanset hvorvidt den er akademisk eller erhvervsrettet.

2. Stil de rigtige materialer til rådighed til at motivere alle læsere, særligt drenge

Stil læsematerialer til rådighed, der i stigende grad er forskellige, fra tegneserier til anerkendt litteratur, fra sms til elektroniske bøger. Lad digital læsning være en del af normen i skoler overalt i Europa. Giv sprog- og litteraturlærere færdigheder til at bruge mere informations- og kommunikationsteknologi i deres undervisning.

3. Stimuler samarbejdet mellem skole og virksomheder

Promover, stimuler og frem samarbejdet mellem skoler og virksomheder, giv eleverne indtryk af, at læse- og skrivefærdigheder er afgørende for personlig udvikling og for at få og beholde et job.

FOKUS PÅ SPECIFIKKE PROBLEMER MED LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER: LÆSE- OG SKRIVEFÆRDIGHEDER FOR ALLE ALDRE

VOKSNE

1. Opret systemer til at overvåge læse- og skrivefærdigheder og adfærd blandt voksne

Udvikl data vedrørende niveauer for tilegnelse af læse- og skrivefærdigheder blandt den voksne del af befolkningen samt nationale og regionale undersøgelser og overvågning for at identificere grupper, der har behov for særlig opmærksomhed og til planlægning af fremtidige strategier. Hav inden for disse data et særligt fokus på niveauerne for læse- og skrivefærdigheder og regnefærdigheder hos oprørske unge og lovovertrædere, både voksne og unge mennesker. Brug resultaterne af internationale undersøgelser såsom det kommende PIAAC-program (program for international måling af voksnes kompetencer) til at sætte gang i politikkerne. Udbred bedste praksis og skab efterspørgsel blandt aktører, der endnu ikke er involveret.

2. Kommuniker bredt om behovet for udvikling af læse- og skrivefærdigheder blandt voksne

Skarp politikkerne og forbedr de strategier, der er rettet mod ringe læse- og skrivefærdigheder blandt voksne. Brug direkte og indirekte kommunikation til at opfordre voksne til at anerkende problemer med læse- og skrivefærdigheder og derefter tage skridt til at forbedre deres læse- og skrivefærdigheder. Medierne bør bryde det tabu, der er forbundet med ringe læse- og skrivefærdigheder, og målrette dette mod både borgere, der er født i EU, og migranter. Samfundsmæssig bevidsthed bør øges: Samarbejd med ngo'er, medier, arbejdsgivere, samfundsmæssige organisationer og kendte personer for at synliggøre både problemet med læse- og skrivefærdigheder og løsningerne.

3. Styrk faget med at undervise voksne i læse- og skrivefærdigheder

Øg den faglige profil blandt undervisere af voksne i læse- og skrivefærdigheder ved at levere skræddersyet grunduddannelse og fortsat pædagogisk uddannelse, gode karrieremuligheder og god løn. Udarbejd egnet undervisnings- og læringsmateriale og stil det gratis til rådighed. Udvikl læseplaner og vurderingsmetoder, så de passer til den voksne elevs behov. Hjælp frivillige med at erhverve pædagogiske færdigheder og deltage i ordninger, der er rettet mod at undervise voksne med læsevanskeligheder.

4. Sørg for bred og varieret adgang til læringsmuligheder

Giv voksne en række personliggjorte læringsmuligheder af passende længde og tempo, på passende tidspunkter, i passende omgivelser samt med hjælp til informations- og kommunikationsteknologi og gerne relateret til deres livs- eller arbejdsmæssige kontekst. Brug national og regional lovgivning til at finansiere, bemyndige og støtte øget adgang til kurser af høj kvalitet i læse- og skrivefærdigheder for voksne. Samarbejd på tværs af ministerier og med lokale og regionale myndigheder, virksomheder og det civile samfund om at mindske institutionelle barrierer. Samarbejd med arbejdstagere om at fremme læse- og skrivefærdigheder blandt deres ansatte og giv sociale partnere incitamenter til at tage ejerskab for at udvikle ordninger for læse- og skrivefærdigheder på arbejdet. Opfordr leverandører af erhvervsuddannelse og lærere på erhvervsuddannelser til at lade læring i læse- og skrivefærdigheder indgå i deres ordninger. Anerkend og godkend ikke-formel og uformel læring, beløn voksnes resultater inden for oplevelsespædagogik og konsolidering af stiltiende viden. Udvikl effektive ordninger til at forbedre læse- og skrivefærdigheder blandt oprørske unge voksne og lovovertrædere med ringe læse- og skrivefærdigheder.

KOPIER AF DEN FULDSTÆNDIGE RAPPORT KAN FÅS HOS

<http://ec.europa.eu/education/literacy>

Europa-Kommissionen

EU's ekspertgruppe på højt plan om læse- og skrivefærdigheder.
Sammenfatning, september 2012

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor
2012 — 16 s. — 21 x 29 cm

ISBN 978-92-79-25503-8
doi:10.2766/34940

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på internettet (<http://europa.eu>)
Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2012
© Den Europæiske Union, 2012

Indholdet af denne sammenfatning afspejler ikke Den Europæiske Unions officielle holdning.
Ansvaret for de oplysninger og synspunkter, der kommer til udtryk i publikationen,
ligger alene hos forfatterne.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

